

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/567/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

20/2012. (I. 31.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. szeptember 29-én előterjesztett **panaszát** a 2012. január 31-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Budapesti Rendőr-főkapitányság Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. szeptember 29-én elektronikus úton terjesztette elő panaszát – amelyet 2011. október 19-én aláírásával is megerősített – a Testületnél a vele szemben 2011. szeptember 21-én egy tanúkihallgatáson tanúsított rendőri magatartással szemben.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2011. szeptember 21-én, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) egyik Kerületi Rendőrkapitányságán reggel 10 óra után megtartott tanúkihallgatásán egy nyomozó – akit beadványában név szerint és rendfokozottal megjelölt a panaszos – nem az eljárásnak megfelelő bánásmódban részesítette őt.

A panaszos szerint már az első perctől fogva előítélettel fogadta őt a nyomozó, mivel megkérdezte tőle, hogy milyen célból és milyen ügygel kapcsolatban idézték be. Erre a r.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

főtörzsőrmester flegmatikus módon azt mondta „tudja maga azt nagyon jól”, maga már volt itt ez ügyben, és azt is hozzátette, ő tehet csak fel kérdéseket, hiszen ő a kihallgatást végző személy.

A panaszost kétségek között hagyva kezdte kérdegetni a nyomozó, úgy, hogy nem tudta mi is az eljárás tárgya. A panaszos jelezte, hogy egy másik ügyben járt ott korábban – akkor, amikor sérelmére lopás történt –, valamint, hogy a feltett kérdésekből arra következtet, hogy teljesen más miatt idézték. Erről azonban a nyomozó tudomást nem vett, a két ügyet összemosta, és azt ismételte, ő csak egy megkeresést teljesít, nem tudja „mi ez az ügy”, de arról tudomása van, hogy korábban járt ott a panaszos. A panaszos nem értette, miről van szó, illetve a meghallgatás végére derült ki számára az, hogy szándékosan félrevezette őt a r. főtörzsőrmester.

A panaszos előadta, hogy a jogairól sem oktatta ki a nyomozó és csak a kihallgatás végén derült ki, hogy a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 82. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján nem kellett volna vallomást tennie.

Amikor a kihallgatás végén a panaszos jelezte, hogy nem kíván bizonyos kérdésekben vallomást tenni, akkor a r. főtörzsőrmester „ráförmedt” és azt mondta, hogy mit képzelsz magáról „nem tudja maga hol van?”. Azzal folytatta, „ez egy rendőrség, és ez egy tanúkihallgatás”, valamint, hogy „nem hajlandó változtatni semmin”. Azt is hozzátette, „ja, így utólag már változtatgatna, igaz?”.

A panaszos előadása szerint a nyomozó az egész eljárás során fölényesen, flegmatikusan, gögösen, pökhendien és erőszakosan viselkedett, szavaival folyamatosan sértegette és bántotta a panaszost.

A panaszos álláspontja szerint a jegyzőkönyv is a nyomozó „szája íze” szerint készült, a panaszost „együgyűen” feltűntetve. Azzal fenyegette, „a beszólásainak következményei lesznek”, illetve utalt arra is, könnyen válhat gyanúsítottá. A panaszos szerint az okozott gondot a nyomozónak, hogy megkérdezte, milyen ügyben is idézte be.

Mindezek miatt a panaszos nem szeretne aláírni a jegyzőkönyvet, mire azt a választ kapta, hogy hogy képzeli azt, „ez egy tanúkihallgatás”, és minden lapot annak alsó részén aláíratott vele. Mivel nem volt tisztában jogaival, nyomás alatt volt, elhitte ezt a nyomozónak, és aláírta a jegyzőkönyvet. Hozzátette, most már tudja, hogy megtévesztették, és, hogy nem lett volna köteles aláírni azt.

A kihallgatás után a panaszos illetékbélyeget vett a közeli postán, majd visszament a rendőrségre, ahol háromnegyed órát várt a nyomozóra.

A panaszos kérte a Testületől ügyének vizsgálatát.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az

illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Az érintett kerületi rendőrkapitányság vezetőjének helyettese 2011. november 22-én kelt tájékoztató levelében a következőket rögzítette.

A panaszos kihallgatását végző nyomozó személyének, szolgálati helyének és azonosító számának megjelölése után tájékoztatást nyújtott arról, hogy a panaszos kihallgatásának ideje alatt az irodában tartózkodott további két nyomozó (egy r. főhadnagy, és egy r. hadnagy), akik a nyomozati cselekmény végrehajtásában nem vettek részt, csak jelen voltak az irodában.

A nyomozati cselekményre a V. Rendőrkapitányság büntetőügyben történt megkeresése alapján került sor. A panaszost tanúként idézték, illetve kihallgatása ezen megkeresés alapján történt meg.

A panaszossal szemben egyéb intézkedés nem történt, szabálysértési- illetve más eljárás nem indult. A nyomozati cselekményről kép- és hanganyag nem készült.

2) A panaszos kihallgatását végrehajtó r. főtörzsőrmester 2011. november 21-én kelt jelentése szerint a panaszos folytatólagos tanúként történő kihallgatását a V. Rendőrkapitányság kérésére teljesítette 2011. szeptember 21-én 10 óra 26 perctől 11 óra 38 percig.

A kihallgatás kezdetén a panaszossal közölte a megkeresés tárgyát, az abban rögzített cselekményt, amely a kihallgatás alapjául szolgált, majd ezt követően a tanút figyelmeztette a folytatólagos tanúkihallgatási jegyzőkönyvben leírt figyelmeztetések közzétételével jogaira, kötelezettségeire, mely figyelmeztetéseket tudomásul vette, amit aláírásával is elismert.

A panasztétel lehetőségeire tájékoztatás nem történt, mivel a tanúkihallgatás nem intézkedés, hanem nyomozási cselekmény.

Ezt követően a nyomozó kérdéseket tett fel a panaszosnak, majd kb. a második kérdés után elővette táskájából a mobiltelefon készülékét és telefonálni kezdett. Amikor ezt észlelte a r. főtörzsőrmester megkérte, hogy tegye le a telefont, de a kérést figyelmen kívül hagyva – mint aki nem is hallja, hogy hozzá szólnak – folytatta a telefonálást. A telefonbeszélgetés során elmondta a vonal másik végén lévő személynek, hogy „azt kérdezzék, hogy van-e hitel a lakáson”. A tanút (panaszost) ekkor felszólította a nyomozó arra, hogy fejezze be a telefonálást, de azt többszöri felszólítás után sem hagyta abba, csak akkor, amikor a vonal másik végén lévő személlyel befejezte a beszélgetést és elköszöntek egymástól. A későbbiek során a panaszos kérdésre elmondta, hogy édesanyjával beszélt.

Ezt követően, a kihallgatás közben jegyzetelni kezdett, nyomozói kérdésre azt felelte, „jegyzetelek a saját naptáramba, mert tudomásom szerint ezt semmi nem tiltja”.

A fent leírt eseménynél, a kihallgatás ideje alatt, a hivatali helyiségben jelen volt egy r. hadnagy is.

A kihallgatás végén, a jegyzőkönyv elolvasását követően a panaszos kérte a r. főtörzsőrmestert, hogy javítsa ki az általa adott válaszokat, mert azzal kapcsolatosan, hogy van-e hitel valamelyik ingatlanon ellentmondásos válaszokat adott. Kérte, hogy inkább azt írja le, hogy nem kíván nyilatkozni, mert így úgy tűnik, mintha hazudna.

A nyomozó közölte a panaszossal, hogy az ilyen javításra a jegyzőkönyvben nincs lehetőség. A jegyzőkönyv aláírásánál – amikor a panaszos kérte, hogy a vallomását javítsa a fent leírt módon – a hivatali helyiségben egy r. főhadnagy is jelen volt.

Többször elmondta a panaszosnak, hogy milyen módon lehet a jegyzőkönyvben javítani – azaz azt, hogy a jegyzőkönyv végén feltünteti, hogy a jegyzőkönyv elolvasása után az alábbiakat kívánja módosítani, majd az általa módosított válaszokat jegyzőkönyvben rögzíti –, amelyről a jelen levő r. főhadnagy is megpróbálta tájékoztatni őt, mely tájékoztatásokat a panaszos nem akart tudomásul venni, közölte nem hiszi el, hogy csak így lehet javítani.

A r. főtörzsőrmester ezt követően a panaszos kérdésére arról nyújtott tájékoztatást, hogy a tanúkihallgatási jegyzőkönyvből csak illetékbélyeg ellenében tud másolatot adni. Ezt követően a panaszos kérte, hogy mivel folytatólagos tanúkihallgatási jegyzőkönyv készült, az előző tanúkihallgatási jegyzőkönyvből is adjon részére egy példányt. A r. főtörzsőrmester közölte vele, hogy nem áll módjában a fenti jegyzőkönyvből másolatot adni, mivel nem ő az ügy előadója, ezért nem rendelkezik eredeti példánnyal az iratokból, valamint, hogy ő csak az általa rögzített folytatólagos tanúkihallgatási jegyzőkönyvből tud másolatot adni, amit a panaszos sérelmesnek tartott.

Ezután közölte a panaszossal a V. Rendőrkapitányságon folyamatban lévő büntetőügy előadójának nevét és megjelölte azt a személyt, aki tudomása szerint a kerületi rendőrkapitányságon korábban kihallgatta. Hozzátette azt is, hogy az iratokból másolatot csak az ügy előadója tud adni, mert ő rendelkezik az iratok eredeti példányával.

Pár órával később a panaszos ismételten megjelent hatóságnál, és részére a r. főtörzsőrmester illetékbélyeg ellenében átadta a folytatólagos tanúkihallgatási jegyzőkönyv másolatát és egy igazolást. Ezt követően ismételten – kissé ingerült, erőszakos hangnemben – kérte a nyomozót, hogy a korábbi tanúkihallgatási jegyzőkönyvből is adjon át neki egy másolatot. A kérésre ismételten közölte a nyomozó a fent leírtakat, amit nem akart tudomásul venni.

A nyomozó végül megjegyezte, hogy a panaszos már a kihallgatás kezdetén arrogáns, ingerült és lekezelő hangnemben beszélt vele, viszont nem tulajdonított jelentőséget ezen viselkedésének, mivel nap, mint nap emberekkel találkozik, beszél, hol személyesen, hol más kommunikációs eszköz útján. Ebből kifolyólag, illetve a rendőri szakmában eltöltött időt figyelembe véve, valamint a kommunikációs főiskolai tanulmányai során lehetősége volt elsajátítani azt, hogy a fent leírt viselkedési magatartást kezelni tudja és az effajta – arrogáns, lekezelő, kötözködő – viselkedési magatartásra épp ellenkezőleg reagáljon.

3) A kihallgatás egy részén a hivatali helyiségben jelen levő r. hadnagy 2011. november 21-én kelt jelentése szerint nem hallotta az egész kihallgatást, csak az első pár percnél volt jelen, mivel saját ügyei intézése miatt el kellett hagynia az irodát. Kezdetben nem figyelt arra, hogy a r. főtörzsőrmester, hogyan vezeti a kihallgatást, mert minden a megszokott formában és rendben zajlott, de amikor a r. főtörzsőrmester közölte a panaszossal részletesebben, hogy milyen ügyből kifolyólag van szükség a tanúként történő kihallgatására, akkor a tanú előzetes engedélykérés nélkül elővette a mobiltelefonját és elkezdett telefonálni. Erre ő is és a r. főtörzsőrmester is meglepődött, mert a mindennapi életben sem engedi meg az etikett, hogy egy beszélgetés közben szó nélkül elkezdjen valaki telefonálni, egy hivatalos tanúkihallgatás során pedig mindenképp az előadó engedélyét kell kérni. A r. főtörzsőrmester megkérte a panaszost, hogy hagyja abba a beszélgetést, de a panaszos ezt csak ismételt felszólításokat követően tette meg, miután befejezte a saját mondandóját.

A tanúkihallgatás további menetére a r. hadnagy már nem figyelt, csak arra emlékezett, hogy a tanú minden egyes kérdésre kitérő választ adott. Kb. 10 perc eltelte után el kellett hagynia a hivatali helyiséget.

4) A kihallgatás egy részén jelen levő r. főhadnagy 2011. november 18-án kelt jelentése szerint, mivel a kihallgatás során nem volt folyamatosan a hivatali helyiségben, így annak pontos menetéről nincsenek információi. Hozzátette viszont, hogy az irodát éppen amiatt hagyta el, mert a panaszos olyan lekezelő, arrogáns hangnemben beszélt r. főtörzsőrmesterrel, amely már zavarta a munkavégzését.

A hivatali helyiségbe a jegyzőkönyv aláírásakor ment vissza, amikor a panaszos a jegyzőkönyv elolvasása után azt kérte a r. főtörzsőrmestertől, hogy azt írja át, mert így úgy tűnik, mintha hazudna. A r. főtörzsőrmester közölte vele, hogy a javításra ilyen módon nincsen lehetősége, azt hivatalosan csak úgy teszi meg, hogy a jegyzőkönyv végén feltünteti, hogy „a tanú a jegyzőkönyv elolvasása után az alábbiakat kívánja módosítani”, és ezt követően jegyzőkönyvezi a tanú válaszát.

Erre a panaszos sértődötten azt felelte, hogy „én ezt nem hiszem el, hogy csak így lehet”, amire a r. főtörzsőrmester közölte vele, tartsa be az eljárás rendjét, majd ezt követően a panaszos aláírta a jegyzőkönyvet.

5) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta továbbá a jegyzőkönyvet tanú (a panaszos) folytatólagos kihallgatásáról, a panaszos részére munkahelye felé kiállított igazolást, illetve V. Rendőrkapitányság megkeresését a panaszos kihallgatása tárgyában, valamint a kerületi rendőrkapitányság arra adott válaszát. A Testület az iratok részletes ismertetésétől eltekint a jelen állásfoglalás III. részére tekintettel.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján egyrésztől hatáskörének hiányát állapította meg, másrésztől pedig vizsgálata tárgyává tette a panaszossal szemben alkalmazott rendőri hangnemet az alábbiakra figyelemmel.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a tanúkihallgatáskor hatályban volt, a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 54. § (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz való jogát.

1) A panaszos tanúkihallgatással (így a felvilágosítás, a jegyzőkönyvezés módja és az arról kiadott másolat) kapcsolatosan megfogalmazott sérelmeivel összefüggésben a Testület a következő megállapítást teszi.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti rendelkezés értelmében a Testületnek nem terjed ki hatásköre olyan kérdések vizsgálatára, amely a rendőrség azon intézkedésével vagy mulasztásával kapcsolatosak, amelyet egy büntetőeljárás során nyomozó hatóságként eljárva végez. Az ilyen jellegű panaszokra a Be. 195-199. §-ai biztosítják a megfelelő jogorvoslatot.

A konkrét ügyben kétség kívül megállapíthatóvá vált, hogy a panaszos a rendőrségnek olyan intézkedéseit is (tanúkihallgatással kapcsolatos felvilágosítás nyújtás, a tanúkihallgatásról készült jegyzőkönyv tartalma és az arról kért másolat) sérelmezte, amelyet a rendőrség nyomozó hatóságként eljárva, a Be. rendelkezései alapján végzett. A Testület tájékoztatja a panaszost, hogy a tanúvallomásra (Be. 79-94. §-ai) a Be. szabályai vonatkoznak. Ugyanígy a Testületnek arra sincs lehetősége, hogy a panaszosos jegyzőkönyvezéssel kapcsolatos kifogásait értékelje.

A panasz ezen része vonatkozásában a fentiekre tekintettel a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.

2) A panaszossal szemben a tanúkihallgatáson alkalmazott hangnem és kifejezések tekintetében a Testület a következőket rögzíti.

A fent ismertetett rendelkezések figyelembevételével először azt kellett tisztázni, hogy történt-e bármilyen intézkedés a panaszossal szemben.

Az ügyben illetékes rendőrkapitányság vezetőjének helyettese, valamint az érintett nyomozó arról adtak számot, hogy a panaszos tanúként történő kihallgatására a V. Rendőrkapitányság megkeresése alapján került sor, vele szemben rendőri intézkedést nem fogantatosítottak, mindössze nyomozati cselekményként folytatólagos kihallgatását hajtották végre. Ezzel megegyező módon a panaszos sem tett említést arról, hogy tanúkihallgatásán túl egyéb rendőri intézkedést fogantatosítottak volna vele szemben.

A rendelkezésre álló adatokból tényként állapítható meg, hogy a panaszossal szemben rendőri intézkedés nem történt, amire tekintettel – egyéb releváns tény hiányában, a hatáskör hiányára hivatkozással – a panasz elutasításának lenne helye.

Ennek ellenére a Testület érdemben foglalkozott a panaszüggyel azért, mert a kihallgatást lefolytató nyomozó nem magánszemélyként került kapcsolatba a panaszossal, hanem rendőri minőségében eljárva, szolgálati beosztása során. A panaszolt szituáció tehát nem egymással egyenrangú felek (magánszemélyek) közötti viszonyban történt meg, ezért a Testület kialakult gyakorlata alapján [ld. a 66/2008. (VIII. 18.) sz., 40/2009. (III. 4.) sz. állásfoglalásokat] – mivel az közhatalmi elemet is tartalmaz –, vizsgálta, hogy a r. főörzsőrmester követett-e el bármiféle jogsértést.

Mindezek alapján a Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezései [2. § (1) bekezdés, 11. § (1) bekezdés] képezték. Ezek a rendelkezések ugyan kívül esnek az Rtv. 92.§ (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, míg a 11. § (1) bekezdés rögzíti, hogy „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”.

A Testületnek azt kellett tisztáznia, hogy a panaszolt szituációban az eljáró rendőr magatartása alkalmas lehetett-e a panaszos emberi méltóságának megsértésére. Az érintettek ugyanakkor ezen kérdéssel kapcsolatosan ellentétes módon adták elő a történeteket. Addig, amíg a panaszos a nyomozó kifogásolható magatartásáról számolt be, a r. főörzsőrmester és a tanúkihallgatás során jelen levő r. hadnagy és r. főhadnagy a panaszos viselkedésével kapcsolatosan nyilatkozott hasonlóképpen. A r. főörzsőrmester ezen túlmenően hozzátette azt is, hogy meglevő tapasztalata és tanulmányai révén tudja, hogy az ilyen és ehhez hasonló esetekben – azaz az arrogáns, lekezelő és kötekedő személlyel való kommunikáció során – éppen az ellenkező módon kell reagálni.

A fentiek ismeretében a Testület úgy foglalt állást, hogy az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem állapítható meg, mivel a rendelkezésre álló – egymásnak ellentmondó – bizonyítékok között a Testület az ellentétet nem tudta feloldani.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszügy elbírálására egyrésztől nincsen hatásköre, másrésztől pedig – az eljáró nyomozó által alkalmazott hangnem tekintetében – a bizonyítékok feloldhatatlanságára figyelemmel nem volt megállapítható az, hogy milyen hangnemben, bánásmódban részesült a panaszos, így az sem, hogy sérült-e a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga. Ennek megfelelően a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2012. január 31.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET